

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาระบบการสืบพยานในศาล: บันทึกถ้อยคำพยาน
 ล่วงหน้าต่อศาลในคดีแพ่ง

ชื่อผู้เขียน : นายเวทย์ พัฒนชัยวงศ์คุณ

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2544

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์สุขสมัย สุทธิพิศ	

การสืบพยานบุคคลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยมีรูปแบบการสืบพยานบุคคลตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 113 โดยพยานจะต้องเบิกความด้วยวาจาและห้ามไม่ให้พยานอ่านข้อความที่เขียนมาไว้แล้วจะได้รับอนุญาตจากศาลหรือเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ ส่วนขั้นตอนการเบิกความของพยานนั้นจะต้องปฏิบัติตามมาตรา 117 โดยพยานจะต้องตอบคำถามของกลุ่มความหรือทนายความฝ่ายที่อ้างพยานแล้วให้กลุ่มความฝ่ายตรงข้ามถามค้าน เมื่อถามค้านเสร็จพยานจะต้องตอบคำถามถึงของกลุ่มความและทนายความฝ่ายที่อ้างพยานอีกครั้ง ซึ่งวิธีการและขั้นตอนการสืบพยานดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลาในการสืบพยานหลายนัดส่งผลให้คดีที่ฟ้องต่อศาลใช้เวลานานกว่าศาลจะมีคำพิพากษาและประชาชนจะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเป็นพยาน นอกจากสาเหตุดังกล่าวที่ทำให้การสืบพยานบุคคลในศาลล่าช้าแล้ว การเลื่อนคดีของกลุ่มความหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับวิธีการสืบพยานตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติไว้ก็ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการสืบพยานบุคคลในศาลเช่นเดียวกัน ดังนั้นหากมีการแก้ไขหลักการสืบพยานบุคคลโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มความเสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้าต่อศาลได้จะทำให้ตัดขั้นตอนการซักถามพยานออกไปเหลือแต่

เพียงการตอบคำถามค้านและถามถึงเท่านั้นจะทำให้ระยะเวลาในการสืบพยานบุคคลในศาลใช้เวลาน้อยลงส่งผลให้คดีที่ฟ้องต่อศาลเสร็จเร็วขึ้นประชาชนจะได้รับความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาล ซึ่งหลักการนี้การสืบพยานบุคคลในต่างประเทศก็มีการนำวิธีการดังกล่าวมาใช้เช่นเดียวกัน

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ทำการศึกษารูปแบบการเสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้าต่อศาลของประเทศอังกฤษ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และประเทศฝรั่งเศส ซึ่งระบบกฎหมายของประเทศดังกล่าวเป็นทั้งระบบไต่สวนและระบบกล่าวหา มีลักษณะใกล้เคียงกับระบบกฎหมายของไทย จากการศึกษาพบว่า การให้คู่ความเสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้าต่อศาลมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งข้อดีที่เหมาะสมกับการนำมาพัฒนาระบบการสืบพยานบุคคลในคดีแพ่งของไทยคือจะทำให้การสืบพยานบุคคลในคดีแพ่งของประเทศไทยสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรมและประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนข้อเสียที่สำคัญคือการบันทึกคำพยานล่วงหน้าอาจไม่ตรงต่อความจริง แต่ข้อเสียดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาพยานบุคคลมากนักเนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการเบิกความเท็จ การนำสืบหรือการแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีไว้แล้ว ส่วนวิธีการเสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้านั้น จากการศึกษาพบว่าสมควรให้คู่ความเป็นฝ่ายมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลพร้อมกับสำเนานำบันทึกคำพยานล่วงหน้าเพื่อส่งต่อศาลและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อนวันสืบพยานโดยเปิดโอกาสให้คู่ความเป็นผู้เลือกเองว่าพยานคนใดสมควรที่จะใช้บันทึกคำพยานล่วงหน้าวันแต่ศาลจะไม่อนุญาตเท่านั้นและเพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงบันทึกคำพยานล่วงหน้าในภายหลังคู่ความที่เสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้าต่อศาลจะถอนบันทึกคำพยานดังกล่าวไม่ได้ เมื่อคู่ความเสนอบันทึกคำพยานล่วงหน้าต่อศาลแล้วจะต้องนำพยานคนดังกล่าวมาสาบานตัวและเบิกความรับรองว่าข้อเท็จจริงในบันทึกคำพยานล่วงหน้าดังกล่าวถูกต้อง มิฉะนั้นศาลอาจปฏิเสธไม่รับฟังบันทึกคำพยานล่วงหน้าดังกล่าวได้ นอกจากนี้จะต้องเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับรูปแบบของบันทึกคำพยานล่วงหน้าว่าจะต้องประกอบด้วยรายการใดบ้างเพื่อให้บันทึกคำพยานล่วงหน้ามีรายการครบถ้วนและชัดเจน